

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 13

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Nhân vật trữ tình: Người con, xưng "con" .	0,5
	2	Những hình ảnh trong nhà cho thấy cuộc sống lam lũ vất vả của người mẹ: " <i>Bếp chưa lên khói</i> ", " <i>nón mê xưa đứng nay ngồi dầm mưa</i> ", " <i>áo ướt qua buổi cày bừa/ Giờ còn lùn cùn khoác hờ người rơm</i> ", " <i>trái na cuối vụ mẹ dành phần con</i> ".	0,5
	3	- Biện pháp tu từ: Ẩn dụ ("<i>Nón mê xưa đứng nay ngồi dầm mưa</i>"). - Tác dụng: + Về nội dung: Những sự vật quen thuộc gắn gũi với mẹ như "<i>nón mê</i>" và "<i>áo ướt</i>" có mối quan hệ gắn gũi với mẹ, vì chúng là những vật dụng cùng mẹ lao động, trải qua sự vất vả trong cuộc sống, lao động của mẹ. Những thứ đó giờ đây đã trở nên cũ kĩ, không còn như trước, giống như mẹ đã không còn khỏe như xưa. + Về nghệ thuật: Tạo ra sự liên tưởng mạnh mẽ không chỉ đối với người đọc, mà còn đối với người con. Sự hiện diện của những đồ vật cũ, trở nên nhàu nát phần nào thể hiện nỗi niềm khó khăn của mẹ khi ở nhà. + Về thái độ, tình cảm: Bộc lộ tình cảm chân thành của người con. Khi nhân vật trữ tình trở về, nhân vật nhận ra dấu vết của những tháng ngày lam lũ của mẹ ở mọi nơi, từ đó, bày tỏ nỗi xót xa của chính mình.	1,0
	4	Đoạn trích đã khắc họa hình tượng người mẹ tần tảo khiến người con "<i>Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn</i>": - Mẹ là người dành cả đời để lao động, tần tảo lao động:	1,0

		“Chum tương” mẹ đã làm, chiếc nón lá dùng lâu đã không còn có thể sử dụng, “áo tươi” những buổi cày bừa giờ chỉ còn “lũn cùn” phải khoác lên người rơm, chiếc “nơm” hồng vành sau những ngày vất vả. - Mẹ là người yêu con: Khi con trở về đã nhìn thấy “bếp” lửa mẹ thấp từ lâu, trái na chín mẹ để phần con. ⇒ Hình tượng người mẹ hết lòng vì con cái, dành cả đời để lam lũ, mong sao con có cái ăn cái mặc, có cuộc sống đủ đầy, khiến con cảm thấy “<i>Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn</i>”.	
	5	- Khái quát: Bài thơ “<i>Về thăm mẹ</i>” gợi lại cảm xúc nghẹn ngào của người con khi trở về quê, nhìn thấy những kỷ vật quen thuộc mà mẹ để lại: chum tương, áo tươi, trái na cuối vụ... Tất cả đều giản dị mà chan chứa tình yêu thương, khiến người con thêm thấm thía công ơn mẹ. - Bài học: Cần biết trân trọng và quan tâm đến những hành động nhỏ bé của người thân, như một bữa cơm chờ, lời hỏi han, hay món quà giản dị. Em sẽ thể hiện lòng biết ơn bằng cách quan tâm, giúp đỡ, nói lời yêu thương và dành thời gian ở bên gia đình nhiều hơn. - Lí giải: Vì đằng sau mỗi cử chỉ tưởng chừng bình thường là cả tình yêu thương sâu nặng mà đôi khi ta vô tình quên mất. Khi biết trân trọng những điều nhỏ bé ấy, ta sống tình cảm hơn, biết yêu thương và gắn bó hơn với gia đình, nơi luôn là điểm tựa bền vững của mỗi người.	1,0
II		VIẾT	6,0
	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ), hãy phân tích tình cảm người con dành cho mẹ được thể hiện qua đoạn trích phần Đọc hiểu.	2,0
		a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận: HS có thể triển khai theo nhiều cách: diễn dịch, quy nạp, phối hợp,...	0,25

	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Phân tích tình cảm người con dành cho mẹ.	0,25
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: + Người con thấu hiểu nỗi vất vả của mẹ: Người con khi trở về nhà, nhận ra những thay đổi của những vật gắn với lao động của mẹ như “nón mê”, “áo tơi”, “cái nơm” ⇒ Từ đó, nhân vật nhận ra nỗi vất vả của mẹ, cũng như nhận ra qua thời gian, mẹ không còn sức khỏe như xưa. + Người con cảm nhận tình cảm của mẹ: Khi nhìn thấy “trái na cuối vụ mẹ dành phần con”, người con thấy nghẹn ngào trước những phần nhỏ nhặt nhất mà mẹ dành cho mình. + Tình cảm đến từ những chuyện giản đơn, thường ngày: Những chuyện tưởng chừng đơn giản, nhưng vì người con lâu không thăm mẹ mà thấy thương mẹ hơn. Ngay khi trở về mái nhà xưa, con đã thấy trong lòng “òà mưa rơi”. Kết luận: Khái quát lại, tình cảm người con dành cho mẹ trở nên mãnh liệt ngay cả khi nhân vật không trực tiếp nhìn thấy mẹ, mà nhìn thấy mẹ một cách gián tiếp thông qua những món đồ vật tưởng chừng bình thường ở nhà. Từ đó, nhân vật trữ tình trở nên xót xa đối với người mẹ tần tảo, nuôi nấng mình. Hướng dẫn chấm: - <i>Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 1,0 điểm.</i> - <i>Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 0,5 điểm – 0,75 điểm.</i> - <i>Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm.</i>	1,0
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25

		Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp.	
		e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	Balzac đã từng nói “Anh thấy đấy, cuộc đời của một người mẹ là chuỗi kịch tính dài liên tiếp, lúc dịu dàng và êm ái, lúc kinh hoàng. Không ngăn ngòi một giờ nhưng đầy cả niềm vui và sợ hãi”. Bằng một bài văn (khoảng 400 chữ), hãy trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của tình mẫu tử trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và nhân cách con người.	4,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận. Mở bài giới thiệu vấn đề nghị luận, thân bài triển khai vấn đề nghị luận, kết bài khái quát lại vấn đề.	0,5
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận. Ý nghĩa của tình mẫu tử trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và nhân cách con người.	0,25
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm HS có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề nghị luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: Mở bài: Dẫn dắt từ nhận định của Balzac để nêu vấn đề về ý nghĩa của tình mẫu tử trong việc nuôi dưỡng tâm hồn và định hình nhân cách con người. Thân bài: (1) Giải thích: - Giải thích nhận định của Balzac: Cuộc đời làm mẹ là một hành trình dài đầy biến động, có lúc êm đềm hạnh phúc, có lúc lo âu, sợ hãi ⇒ khắc họa sự vĩ đại và hi sinh của người mẹ.	2,5

	- Tình mẫu tử: Tình yêu thương của mẹ dành cho con, là sự chăm sóc, hi sinh, dạy dỗ để mong con trở thành người tốt, có ích đối với xã hội. - Nuôi dưỡng tâm hồn: Là quá trình chăm sóc, rèn luyện và phát triển khía cạnh tinh thần của con người, giúp con người sống có ý nghĩa và lan tỏa năng lượng tích cực đến mọi người xung quanh. - Nhân cách: Là hệ giá trị và chuẩn mực đạo đức quyết định đến suy nghĩ và hành động của con người, được hình thành qua một quá trình dài. (2) Bàn luận về mối quan hệ hai chiều: - Tình mẫu tử có khả năng nuôi dưỡng tâm hồn: Mẹ là người gần gũi với con cái thông qua sự chăm sóc hằng ngày, và có khả năng tạo ra “vùng an toàn” tâm lý, giúp con hình thành lòng tin, sự lạc quan trong đời sống. - Tình mẫu tử có khả năng định hình nhân cách: Mẹ trở thành hình mẫu giá trị sống đối với con cái. Quá trình bắt chước và nội tâm hóa hình ảnh mẹ sẽ tạo ra chuẩn mực và hệ giá trị trong lòng con cái. + Tình mẫu tử cần sự kỉ luật: Sự kỉ luật giúp con biết tự chủ, có trách nhiệm, biết nhận diện tính đúng - sai, bền chí trước khó khăn. + Tình mẫu tử không đồng nghĩa với sự áp đặt, kiểm soát con cái cực đoan. - Ý nghĩa của tình mẫu tử: Sự nuôi dưỡng tâm lý từ gia đình nói chung, tình mẫu tử nói riêng sẽ tạo ra những công dân tốt, góp phần thúc đẩy xã hội. (3) Phản đề, mở rộng: - Phê phán: Lối sống yêu thương mù quáng, nuông chiều dẫn đến thái độ thờ ơ với cha mẹ, thiếu trách nhiệm đối với bản thân và xã hội. - Mở rộng: Không tuyệt đối hóa vai trò của tình mẫu tử, mà cần nhìn nhận sự ảnh hưởng từ môi trường học tập, xã hội và nỗ lực của mỗi cá nhân trong quá trình trưởng thành. (4) Bài học nhận thức và hành động: - Nhận thức: Trân trọng hi sinh thầm lặng của mẹ, hiểu	

	tình mẫu tử là cội nguồn bồi dưỡng tâm hồn và nhân cách. - Hành động: Thể hiện sự hiếu thảo thông qua những hành động cụ thể (chăm sóc mẹ, học tập và lao động một cách đúng đắn, biết trân trọng những gì cha mẹ ban tặng...); đồng thời tự rèn luyện để đền đáp công ơn cha mẹ. Kết bài: Khẳng định lại giá trị bền vững của tình mẫu tử đối với việc nuôi dưỡng tâm hồn và hình thành nhân cách. Hướng dẫn chấm: - <i>Phân tích đầy đủ, sâu sắc: 2,5 điểm.</i> - <i>Phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu: 1,0 điểm – 2,0 điểm.</i> - <i>Phân tích chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm.</i>	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Bài viết có giọng điệu riêng; cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
ĐIỂM TOÀN BÀI THI: I + II = 10 điểm		